

Bilag til f. t. sømandslov.

uden at selve ansættelsesforholdet herved bringes til ophør, opretholdes.

I *stk. 2*, der omhandler, hvorledes hjemrejsen i praksis ordnes, gentages sømandslovens § 26, *stk. 2* med en enkelt ændring.

Med hensyn til længden af den kvalifikationstid, der kræves til erhvervelse af fri hjemrejseret, samt de øvrige i sømandslovens § 26 indeholdte tidsintervaller indebærer forslaget til § 8 en afkøtning fra 12, 6 og 3 måneder til 6, 3 og 1.

Den økonomiske virkning af den i 1964 foretagne halvering af tidsfristerne fremgår af de samlede udgiftstal for hjemsendelse af søfarende efter sømandslovens § 26. De samlede udgifter, hvoraf statskassen har betalt halvdelen, har i finansårene:

1962-63	været ca.	162.000	kr.
1963-64	- -	100.000	-
1964-65	- -	425.000	-
1965-66	- -	1.200.000	-
1966-67	- -	2.044.000	-
1967-68	- -	2.090.000	-
1968-69	- -	1.932.000	-
1969-70	- -	1.737.000	-
1970-71	- -	1.471.000	-

Det er ikke praktisk muligt at beregne merudgiften ved den foreslåede nedsættelse af intervallerne til 6, 3 og 1 måned, men kommissionen skønner, at forslaget vil betyde en merudgift for statskassen på 4-5 mill. kr. årlig.

Den efter forslaget krævede tjenestetid på 6 måneder må, udover de i forslaget iøvrigt indeholdte betingelser, sammenholdes med bestemmelsen i udkastets § 7, hvorefter en søfarende ved en videreførelse af gældende praksis efter sømandslovens § 15 som oftest først vil kunne fratræde tjenestens og dermed opnå hjemrejseret efter 9 måneders tjeneste. I perioden 6-9 måneder vil det herefter som hovedregel afhænge af parternes aftale, eventuelt en kollektiv overenskomst, om den søfarende kan komme til at udnytte hjemrejseretten.

I lighed med, hvad der er tilfældet ved andre af sømandslovens bestemmelser, hvori der er tillagt danske søfarende særlige rettigheder eller pligter i forhold til andre søfarende i danske skibe, foreslås nationalitetskriteriet i sømandslovens § 26 ændret til et bopælskriterium, således at hjemrejseretten tilkommer alle søfarende, der gennem bopæl her i riget har etableret et fast tilknytningsforhold til det danske samfund, og som iøvrigt opfylder de øvrige betingelser.

Den fri hjemrejseret efter sømandslovens § 26 omfatter sømandens egen befordring, underhold

under rejsen samt fri befordring af personlige effekter, men ikke andre varer erhvervet under rejsen, jfr. § 10 i anordning nr. 446 af 23. december 1952 om søfarendes ret til pleje og fri rejse med underhold m. m. Som tidligere nævnt har der været fremsat forslag om udtrykkeligt i lovbestemmelsen at fremhæve, at bagagen vederlagsfrit skulle følge sømanden. En nærmere undersøgelse har imidlertid vist, at der ikke i praksis har foreligget vanskeligheder med hensyn til den fri bagetransport under hjemrejse efter sømandslovens § 26. Den almindeligst anvendte hjemrejseform er i dag med fly efter Government-Request-ordningen, hvor der tillades en fribagage på 40 kg.

Fri bagagetransport ved § 26-hjemrejse bør oprettholdes, men en bestemmelse herom findes ikke at burde optages i selve lovtæksten, men som hidtil fastsættes i administrative forskrifter, idet målet må være at have smidige regler, der vil kunne tilpasses skiftende praktiske forhold.

Om A. C. Hansens, Mols Sørensens og Udby-Hansens forudsætning for at tiltræde udkastet til § 8 henvises til bemærkningerne til § 7, pag. 57.

Bache, Kjøge og Krog-Meyer har næret betænkelighed ved at lade staten bidrage til en hjemrejse i videre omfang end foreslået af den norske og den svenske komité. Under hensyn til de ovenfor nævnte fordele ved det foreliggende udkast har disse medlemmer dog ment at kunne tilslutte sig udkastet.

*Til § 9.**Forlængelse af tjenesteforholdet, når indrejse nægtes m. v.*

I § 9 reguleres den situation, at en sømand skal fratræde tjenesten i en fremmed havn, men hvor fratræden ikke er mulig som følge af, at de stedlige myndigheder nægter ham adgang til landet eller betinger hans adgang af en sikkerhed, han ikke kan stille. I denne situation foreskrives, at den søfarende har pligt til at blive i tjenesten, indtil skibet kommer til en havn, hvor fratræden kan finde sted. I de omhandlede kollisionstilfælde mellem dansk og fremmed ret vil det — ganske vist ud fra forskellige bevaeggrunde — normalt være i begge parter interesse, at tjenesteforholdet vedbliver at bestå.

Bestemmelsen gentager med redaktionelle ændringer sømandslovens § 17. For at fremhæve, at sømanden også i videst muligt omfang bør have ret til at forblive i tjenesten, foreslås bestemmelsen i sidste punktum ændret således, at den søfarende har denne ret, medmindre dette vil virke urimeligt. Den samme formulering anvendes i det norske udkast og den norske sømandslov.